

INFORMACIJA

o zaključivanju Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Evropske komande Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država o korišćenju kancelarijskih prostora Ministarstva odbrane Crne Gore od strane Kancelarije za odbrambenu saradnju Sjedinjenih Američkih Država

Memorandum o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Evropske komande Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država o korišćenju kancelarijskih prostora Ministarstva odbrane Crne Gore od strane Kancelarije za odbrambenu saradnju Sjedinjenih Američkih Država izrađen je u skladu sa Sporazumom između članica Sjevernoatlantskog saveza o statusu njihovih snaga, zaključenim u Londonu 19.06.1959. godine; Sporazumom između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o zaštiti statusa i pristupa i upotrebi vojne infrastrukture u Crnoj Gori, zaključenim u Vašingtonu 01.05.2007. godine; kao i u skladu sa Sporazumom o kupoprodaji i uzajamnoj pomoći između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Sjedinjenih Američkih Država, potписанog u Podgorici 25.09.2007. godine.

Prepoznajući Kancelariju za Odbrambenu Saradnju Sjedinjenih Američkih Država (SAD) kao sastavni dio Ambasade SAD koji je odgovoran za praćenje i unaprjeđenje bilateralne saradnje u oblasti odbrane između Ministarstva odbrane Sjedinjenih Američkih Država i Ministarstva odbrane Crne Gore, navedeni Memorandum ima za cilj da definiše okvire upotrebe kancelarijskog prostora u okviru Ministarstva odbrane za navedenu Kancelariju, procedure, odgovornosti, organizaciju i aranžmane kojih će se Ministarstvo odbrane i Kancelarija za odbrambenu saradnju SAD pridržavati, uključujući pružanje usluga i podršku u obavljanju radnih zadataka.

Za implementaciju ovog Memoranduma nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.

Na osnovu iznijetog, Ministarstvo odbrane predlaže da Vlada Crne Gore doneše sljedeće:

Z A K L J U Č K E

1. Vlada Crne Gore je usvojila Informaciju o zaključivanju Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Evropske komande Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država o korišćenju kancelarijskih prostora Ministarstva odbrane Crne Gore od strane Kancelarije za odbrambenu saradnju Sjedinjenih Američkih Država.

2. Vlada je prihvatile Memorandum o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Evropske komande Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država o korišćenju kancelarijskih prostora Ministarstva odbrane Crne Gore od strane Kancelarije za odbrambenu saradnju Sjedinjenih Američkih Država.

3. Ovlašćuje se generalni direktor Direktorata za politiku odbrane, mr Ivica Ivanović, da potpiše Memorandum o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Evropske komande Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država o korišćenju kancelarijskih prostora Ministarstva odbrane Crne Gore od strane Kancelarije za odbrambenu saradnju Sjedinjenih Američkih Država.

NIJE OZNAČENO STEPENOM POVJERLJIVOSTI
(UNCLASSIFIED)

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU

IZMEĐU
MINISTARSTVA ODBRANE CRNE GORE

I

EVROPSKE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA SJEDINJENIH AMERIČKIH
DRŽAVA

O

KORIŠĆENJU KANCELARIJSKIH PROSTORA

MINISTARSTVA ODBRANE CRNE GORE

OD STRANE

KANCELARIJE ZA ODBRAMBENU SARADNJU SJEDINJENIH AMERIČKIH
DRŽAVA

PODGORICA, CRNA GORA

SADRŽAJ

POGLAVLJE	SADRŽAJ	2
POGLAVLJE 1	DEFINICIJE	3
POGLAVLJE 2	SVRHA	4
POGLAVLJE 3	UPOTREBA DODIJELJENIH PROSTORIJA	4
POGLAVLJE 4	POBOLJŠANJA	4
POGLAVLJE 5	ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE	5
POGLAVLJE 6	UVJERENJA I OPŠTE ODREDBE	5
POGLAVLJE 7	ODRŽAVANJE I POPRAVKE	6
POGLAVLJE 8	VOZILA I PARKING	6
POGLAVLJE 9	PODRŠKA I USLUGE DOMAĆINA	6
POGLAVLJE 10	BEZBJEDNOST	7
POGLAVLJE 11	ODGOVORNOST I OSLOBAĐANJE OD ODGOVORNOSTI	7
POGLAVLJE 12	SPOROVI	7
POGLAVLJE 13	IZMJENE	7
POGLAVLJE 14	TUMAČENJA	8
POGLAVLJE 15	DATUM STUPANJA NA SNAGU, PRESTANAK, POTPISI	8
ANEKS A	PLAN SAD EUCOM OBJEKTA	

U skladu sa Sporazumom između članica Sjevernoatlantskog saveza o statusu njihovih snaga, zaključenim u Londonu 19.06.1959. godine (u daljem tekstu "NATO SOFA"),

U skladu sa Sporazumom između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Vlade Crne Gore o zaštititi statusa i pristupu i upotrebi vojne infrastrukture u Crnoj Gori, zaključenim u Vašingtonu 01.05.2007. godine (u daljem tekstu Sporazum o statusu),

U skladu sa Sporazumom o kupoprodaji i uzajamnoj pomoći između Ministarstva odbrane Sjedinjenih Američkih Država i Ministarstva odbrane Crne Gore, potpisani u Podgorici 25.09.2007. godine (u daljem tekstu „ASCA“).

Prepoznajući Kancelariju za Odbrambenu Saradnju SAD kao strukturu odgovornu za bilateralne odnose u oblasti odbrane između vojnih struktura Ministarstva odbrane Crne Gore i vojnih struktura Ministarstva odbrane Sjedinjenih Američkih Država, Evropske Komande Sjedinjenih Američkih Država, koju predstavlja Šef Kancelarije za odbrambenu saradnju, i Ministarstva odbrane Crne Gore, koje predstavlja generalni direktor Direktorata za politiku odbrane (u daljem tekstu "Strane") dogоворили су se o sljedećem:

POGLAVLJE 1 **DEFINICIJE**

1.1. U ovom Memorandumu o razumijevanju (MoR):

- a) "US EUCOM" podrazumijeva Evropsku Komandu Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država;
- b) "MO CG" podrazumijeva Ministarstvo odbrane Crne Gore;
- c) "US ODC" podrazumijeva Kancelariju za Odbrambenu Saradnju SAD;
- d) "Treća strana" je svaki izvođač radova koji obezbjeđuje usluge u skladu sa sporazumom sklopljenim između US ODC i tog izvođača;
- e) "Objekat" je lokacija opšte poznata kao zgrada Ministarstva odbrane koju koristi Ministarstvo odbrane Crne Gore u ulici Jovana Tomaševića 29, Podgorica;
- f) Služba za administrativno - tehničke poslove je organizaciona jedinica unutar MOCG odgovorna za upravljanje objektom;
- g) "US ODC prostorije" su prostorije (npr. kancelarije) unutar objekta ustupljene US ODC-u na upotrebu;
- h) "US ODC osoblje" su američka i crnogorska civilna i vojna lica zaposlena kod US ODC.

POGLAVLJE 2

SVRHA

- 2.1. Svrha ovog MoR je:
- a) da definiše okvire upotrebe US ODC objekta;
  - b) da ustanovi procedure, odgovornosti, organizaciju i aranžmane kojih će se strane pridržavati za vrijeme uporebe US ODC objekta, uključujući pružanje usluga i podršku za US ODC;
  - c) da omogući zaključivanje naknadnih aranžmana ukoliko strane smatraju da je neophodno.
- 2.2. Generalni direktor Direktorata za politiku odbrane Ministarstva odbrane Crne Gore ("Direktor") i Šef US ODC su određeni za kontakt osobe strana.
- 2.3. US ODC će po potrebi kontaktirati sa Direktorom u vezi US ODC prostorija. Ovi kontakti mogu uključivati, ali ne i biti ograničeni na sljedeće:
- a) pribavljanje potrebnih ključeva i bedževa koji omogućavaju osoblju US ODC pristup Objektu US ODC Prostorijama;
  - b) usluge pružene kao podrška US ODC prostorijama: grijanje i hlađenje, snabdijevanje električnom energijom, vodom, komunalne usluge, održavanje higijene, strukturne i tehničke popravke i/ili poboljšanja;
  - c) tehničke (telefonske ili kablovske) ili druge infrastrukturne usluge obezbijeđene za US ODC.

POGLAVLJE 3

UPOTREBA DODIJELJENIH PROSTORIJA

- 3.1. US ODC namjerava da koristi US ODC prostorije za obavljanje zvaničnih poslovnih aktivnosti.
- 3.2. Za vrijeme važenja ovog MoR, US ODC će imati fizičku kontrolu i neometan pristup US ODC prostorijama, i može sklapati sporazume sa trećim licima, u cilju pribavljanja robe i usluga za US ODC prostorije.

POGLAVLJE 4

POBOLJŠANJA

- 4.1. Uz konsultacije sa MOCG, US ODC može raditi na poboljšanju US ODC prostorija, o svom trošku, i u vezi sa tim, može angažovati treća lica kao izvođača(e). U cilju izvođenja traženih poboljšanja, izvođač(i) i njegovi(njihovi) zaposleni će od MO-CG pribaviti neophodne dozvole za pristup US ODC Prostorijama za izvođače i njihovo osoblje.

4.2. Uz konsultacije sa MOCG, US ODC može, ukoliko se ukaže potreba, o svom trošku, izvršiti sljedeće radove: instalirati dodijeljenu pretplatničku (DSL) liniju; instalirati druge odgovarajuće uređaje (vrata, brave, kamere, senzore pokreta, zvona, itd.) u cilju obezbjeđivanja US ODC prostorija od pristupa neautorizovanog osoblja, uključujući i ostale korisnike objekta, kao i druga lica; instalirati cijevi i kablove za komunikacione mreže i elektro vodove za US ODC prostorije; uraditi neophodne dodatke/izmjene na elektroinstalacijama, u cilju obezbjeđivanja odgovarajuće amperaže za US ODC komunikacionu/IT opremu; instalirati gipsane zidne pregrade radi formiranja individualnih soba/prostorija. Nadalje, US ODC može nastaviti, o svom trošku, izvođenje poboljšanja na objektu, kao nadoknadu za razvoj, nadogradnju, povećanje obima aktivnosti/dešavanja, itd., pod uslovima dostupnosti sredstava, i u skladu sa zakonima i politikom SAD. MOCG razumije da neke od ovih izmjena mogu zahtijevati pristup i intervencije u prostorima van US ODC prostorija.

4.3. Uz saglasnost MO-CG, US ODC može, o svom trošku vršiti izmjene na enterijeru i eksterijeru US ODC prostorija, uključujući i izmjene za ispunjenje uslova bezbjednosti, kao i instalaciju ili premještaj potrebne komunikacije i prateće opreme.

4.4. Sva oprema i pribor ugrađeni od strane US ODC ostaju u vlasništvu US ODC.

4.5. Uz saglasnost MOCG, US ODC može vršiti dalje izmjene na postojećoj infrastrukturi unutar US ODC prostorija, što uključuje i rušenje nenosećih zidova, probijanje vrata u zidovima, pravljenje novih zidova, itd.

POGLAVLJE 5

ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE

5.1. Strane imaju namjeru da Služba za administrativno-tehničke i pomoćne poslove bude kontakt u svim stvarima vezanim za podršku i usluge za US ODC u US ODC prostorijama.

POGLAVLJE 6

UVJERENJA I OPŠTE ODREDBE

6.1. MOCG je korisnik Objekta;

6.2. MOCG namjerava da dozvoli US ODC fizičku kontrolu nad i neometan pristup US ODC prostorijama, pristup Multimedijalnoj sobi, u saradnji sa kontakt osobom MOCG;

6.3. Sve finansijske obaveze SAD u skladu sa MoR-om, ukoliko ih bude, podložne su dostupnosti i raspodjeli sredstava namijenjenih za takve svrhe.

POGLAVLJE 7

ODRŽAVANJE I POPRAVKE

7.1. MOCG će biti odgovorno za sveobuhvatno, redovno održavanje i higijenu objekta, uključujući i US ODC prostorije. Redovno održavanje uključuje manje i veće unutrašnje popravke, ali ne uključuje održavanje opreme i pribora instaliranih od strane US ODC.

POGLAVLJE 8

VOZILA I PARKING

8.1. Odobrava se pristup službenim i privatnim vozilima osoblja US ODC i dodjeljuju im se četiri(4) parking mjesta pored objekta. Pravila za parking prostor je utvrdilo MOCG.

8.2. U odnosu na parking prostor u vlasništvu MOCG, osoblje US ODC treba da ima isti pristup i poštuje ista pravila i ograničenja, koja važe i za osoblje MO-CG. Parking je dozvoljen na četiri (4) obilježena mjesta izdvojena za US ODC.

POGLAVLJE 9

PODRŠKA I USLUGE DOMAĆINA

9.1 Plan US ODC postrojenja je dat u Aneksu-A.

9.2. MOCG namjerava da za US ODC obezbijedi nezaštićene telefonske usluge Nacionalne Vojne Komunikacije, koje će biti korištene u komunikaciji sa/između telefona MOCG. US ODC će napraviti posebne sporazume za komercijalne telefonske usluge, internet usluge, kablovske i/ili satelitske TV usluge, kao i za ostale usluge, prema sopstvenom nahođenju.

9.3. MOCG će obezbijediti potrebne radne i životne uslove u US ODC Prostorijama, kao i u Objektu, kao što su: grijanje, hlađenje, struja, voda.

9.4. MOCG će obezbijediti upotrebu US ODC prostorija bez novčane nadoknade.

9.5. MOCG će obezbijediti četiri (4) parking mjesta za vozila US ODC, na parking pored Objekta, bez novčane nadoknade.

9.6. US ODC osoblje ima odobrenje da koristi postojeći restoran i snek bar, o svom trošku, pod istim uslovima kao i osoblje MOCG, o sopstvenom trošku i po istim cijenama.

POGLAVLJE 10

BEZBJEDNOST

- 10.1. MOCG će pružiti unutrašnje ispoljašnje obezbjeđenje objekta, i odgovorno je za kontrolu pristupa objektu, uključujući pregledе, obilježavanje, ulaz/izlaz.
- 10.2. US ODC osoblje treba da ima pristup objektu i US ODC prostorijama bez pratnje, uključujući kroz, u i iz ulaza i izlaza. Posjetioci i gosti US ODC će biti pod pratnjom US ODC osoblja. US ODC gosti mogu zatražiti pratnju crnogorskog osoblja koju određuje MOCG, kada posjećuju ostale djelove objekta.
- 10.3. MO-CG će obezbijediti neophodne ključeve i elektronske bedževe za US ODC osoblje, potrebne za pristup objektu. US ODC osoblje treba da poštuje ista pravila o pristupu, kao i osoblje MO-CG.
- 10.4. US ODC osoblje treba da poštuje ustanovljena pravila u objektu, uključujući planove za hitne procedure ili evakuaciju.

POGLAVLJE 11

ODGOVORNOST I NADOKNADA ŠTETE

- 11.1. Sva potraživanja će biti tretirana u skladu sa Članom 10 Sporazuma o Statusu.

POGLAVLJE 12

SPOROVI

- 12.1. Sporovi između potpisnika MoR-a će se zajednički rješavati kroz imenovane kontakt osobe. U slučaju nerješivosti spora, stvar će zajednički riješiti direktor Direktorata za politiku odbrane i šef US ODC. Ako ni oni ne dođu do rješenja, problem se može podići na nivo MO-CG i US EUCOM u koordinaciji sa ambasadorom SAD u Crnoj Gori.
- 12.2. Svaki spor, koji bi nastao tumačenjem ili implementacijom ovog Memoranduma o razumijevanju, neće rešavati treća strana, kao ni nacionalni i međunarodni sudovi.

POGLAVLJE 13

IZMJENE

- 13.1. Strane mogu izmijeniti ovaj MoR uzajamnim pristankom, u bilo kom trenutku. Svaka izmjena, bilo koje odredbe, biće dodata u vidu Aneksa ovom MoR-u.

POGLAVLJE 14
TUMAČENJA

14.1. Ovaj MoR nije međunarodni sporazum i ne stvara ni jednu međunarodno pravnu obavezu.

14.2. Ovaj MoR je sačinjen na engleskom i crnogorskom jeziku, i u slučaju odstupanja u prevedenom tekstu, prednost ima tekst na engleskom.

POGLAVLJE 15
DATUM, OBUSTAVA, POTPISI

15.1 Ovaj MoR stupa na snagu danom potpisivanja posljednje Strane

15.2. MoR ostaje na snazi, osim u slučaju raskida. Potpisnici će nastojati da unaprijed obezbijede obavještenje o raskidu MoR-a. U slučaju da bilo koji od Potpisnika raskine ovaj MoR, Strane će nastaviti konsultacije, u cilju postizanja odgovarajućeg razrješenja bilo kog istaknutog problema.

15.3. Ovaj MoR je potписан u dvije originalne kopije na engleskom jeziku i u dvije originalne kopije na crnogorskom jeziku. US ODC zadržava dvije kopije (jednu na engleskom i jednu na crnogorskom jeziku), i MO-CG zadržava druge dvije kopije originala.

ZA

MINISTARSTVO ODBRANE CRNE GORE

Potpis _____

Ime i Prezime _____

Datum _____

ZA

EVROPSKU KOMANDU SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

Potpis _____

Ime i Prezime _____

Datum _____

UNCLASSIFIED

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE MINISTRY OF DEFENSE OF MONTENEGRO
AND
THE UNITED STATES EUROPEAN COMMAND
REGARDING
THE OFFICE OF DEFENSE COOPERATION'S USAGE
OF OFFICE SPACES WITHIN
THE MINISTRY OF DEFENSE OF MONTENEGRO**

PODGORICA, MONTENEGRO

UNCLASSIFIED
1 of 8

TABLE OF CONTENTS:

SECTIONS	CONTENT	PAGES
SECTION 1	DEFINITIONS	3
SECTION 2	PURPOSE	3
SECTION 3	USE OF DESIGNATED PREMISES	4
SECTION 4	IMPROVEMENTS	4
SECTION 5	ORGANIZATION AND MANAGEMENT	4
SECTION 6	ASSURANCES AND GENERAL PROVISIONS	5
SECTION 7	MAINTENANCE AND REPAIRS	5
SECTION 8	VEHICLES AND PARKING	5
SECTION 9	SUPPORT AND HOST SERVICES	5
SECTION 10	SECURITY	6
SECTION 11	LIABILITIES AND RELEASE FROM LIABILITIES	6
SECTION 12	DISPUTES	7
SECTION 13	AMENDMENTS	7
SECTION 14	INTERPRETATIONS	7
SECTION 15	EFFECTIVE DATE, CLOSURE, AND SIGNATURES	7
ANNEX A	PLAN OF U.S.-ODC FACILITY	

UNCLASSIFIED

Consistent with the Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty Regarding the Status of their Forces, done at London June 19, 1959 (hereinafter “the NATO SOFA”),

Consistent with the Agreement between the Government of the United States of America and the Government of Montenegro on Status Protections and Access to and Use of Military Infrastructure in Montenegro, done at Washington May 1, 2007 (hereinafter “the Status Agreement”),

Consistent with the Acquisition and Cross-Servicing Agreement between the Department of Defense of the United States of America and the Ministry of Defense of Montenegro, signed in Podgorica, on September 25, 2007 (hereinafter “the ACSA”),

Recognizing that the U.S. Office of Defense Cooperation is the responsible structure for bilateral cooperation in the defense area between the military structures of the Ministry of Defense of Montenegro and the United States Department of Defense military structures, the United States European Command, represented by the chief of the Office of Defense Cooperation, and the Ministry of Defense of Montenegro (hereinafter “the Participants”), represented by the General Director of the Defence Policy Directorate, make the following arrangement:

SECTION 1
DEFINITIONS

- 1.1. In this Memorandum of Understanding (MoU):
  - a) “USEUCOM” stands for the United States European Command;
  - b) “MOD” stands for the Ministry of Defense of Montenegro;
  - c) “US-ODC” stands for the U.S. Office of Defense Cooperation;
  - d) “Third Party“ is any contractor(s) which provides services in accordance with an agreement concluded between the US-ODC and the respective contractor;
  - e) “Facility” is the location generally known as The Ministry of Defense Building belonging to the Ministry of Defense of Montenegro and is located at 29 Bulevar Jovana Tomasevica, Podgorica;
  - f) The General Service Department (Sluzba za Opste Poslove) is the structure within MOD responsible for administration of the Facility;
  - g) “US-ODC Spaces” are the spaces (e.g., offices) made available for US-ODC usage inside the Facility.
  - h) “US-ODC personnel” are the U.S. and Montenegrin civilian and military personal employed by the US-ODC.

SECTION 2 PURPOSE

- 2.1. The purpose of this MoU is to:
- a) define the framework concerning the use of the US-ODC Facility;
  - b) establish procedures, responsibilities, organization, and arrangements which the Participants intend to follow during the use of the US-ODC Facility, to include the provision of services and support to the US-ODC;
  - c) allow for conclusion of subsequent arrangements, if the Participants deem it necessary.
- 2.2. The Montenegrin General Director of the Directorate for Defense Policy (“Director”) and the Chief of the US-ODC are designated as points of contact by the Participants.
- 2.3. The US-ODC is to communicate with the Director as required regarding the US-ODC Spaces. These communications may include, but are not be limited to the following :
- a) obtaining the necessary keys and badges which allow US-ODC personnel access to the Facility and US-ODC Spaces;
  - b) regarding the services provided in support of and within US-ODC Spaces: heating and cooling, power supply, water, sewer services, cleaning, structural and technical repairs and/or improvements; and
  - c) regarding technical (e.g., phone or cable) or other infrastructure services provided for the US-ODC.

SECTION 3 USE OF DESIGNATED PREMISES

- 3.1. The US-ODC intends to use the US-ODC Spaces for carrying out its official work-related activities.
- 3.2. During the validity of this MoU, the US-ODC is to have physical control over and unimpeded access to the US-ODC Spaces, and may enter into agreements with third parties for the purpose of acquiring goods and services for the US-ODC Spaces.

SECTION 4 IMPROVEMENTS

- 4.1. The US-ODC, in consultation with MOD, may make improvements in the US-ODC Spaces at its own expense and, in doing so, the US-ODC may hire third parties, as contractor(s). In order to perform the required improvements, the contractor(s) and their staff will obtain the necessary access to the US-ODC Spaces from MOD.
- 4.2. In consultation with MOD, the US-ODC can, at its own expense, execute the following work, as deemed necessary: install a dedicated DSL line; install other appropriate devices (doors, locks, cameras, motion sensors, door bells, etc.) to secure the US-ODC Spaces from unauthorized personnel including other Facility occupants and other passers-by; install

UNCLASSIFIED

conduits and cables for communication networks and power distribution in the US-ODC Spaces; make requisite additions/changes to electrical paneling to ensure appropriate amperage is available to US-ODC communications/IT equipment; and install non-supporting (drywall/Gypsum) walls to establish individual rooms/spaces. Furthermore, the US-ODC can continue, at its own expense, to improve upon the Facility to compensate for growth, upgrades, increased activities/events, etc., subject to the availability of funds and in accordance with U.S. law and policy. The MOD understands that some of these modifications may require access and improvements to areas outside of the US-ODC spaces.

4.3. In consultation with MOD, the US-ODC can, at its own expense, make further modifications to the interior and exterior of the US-ODC spaces, including modifications to meet security requirements along with installation or repositioning of required communication and support equipment as necessary.

4.4. All the equipment and fixtures installed by the US-ODC will remain the property of the US-ODC.

4.5. In consultation with the MOD, the US-ODC may make further alterations to existing infrastructure within the US ODC Spaces, to include knocking out non-load bearing walls, creating doors in walls, creating new walls, etc.

**SECTION 5
ORGANIZATION AND MANAGEMENT**

5.1. The Participants intend the General Services Department to be the point of contact for all matters pertaining to support and services to the US-ODC in the US-ODC facility.

**SECTION 6
ASSURANCES AND GENERAL PROVISIONS**

6.1. MOD is the owner of the Facility;

6.2. MOD intends to allow the US-ODC physical control over and unimpeded access to the US-ODC Spaces, and access to the Multimedia room, coordinated through the MOD's point of contact.

6.3. All U.S. financial obligations in this MOU, if any, are subject to the availability and appropriation of funds for such purposes.

**SECTION 7
MAINTENANCE AND REPAIRS**

7.1. MOD is to be responsible for overall regular maintenance and cleaning of the Facility, including the US-ODC Spaces. Regular maintenance includes smaller and major interior repairs, but does not include maintenance of equipment and fixtures installed by the US-ODC.

SECTION 8

VEHICLES AND PARKING

- 8.1. The access of US-ODC official and personal vehicles operated by US-ODC personnel within the Montenegrin Ministry of Defense premises and four (4) designated parking areas near the Facility is authorized. The parking regulations for these areas are constituted by MOD.
- 8.2. With regards to the parking areas belonging to MOD, US-ODC personnel should have the same access and respect the same rules and restrictions as MOD personnel. Parking is authorized in the four (4) designated spaces allocated for US-ODC.

SECTION 9 SUPPORT AND HOST SERVICES

- 9.1 The US-ODC facility plan is provided in ANNEX A.
- 9.2. The MOD intends to provide US-ODC with unclassified National Military Communication phone services which will be used to communicate with/between MOD office phones. The US-ODC intends to make separate agreements for commercial phone services, internet services, cable and/or satellite television services, as well as any other required services at their own discretion.
- 9.3. The MOD intends to provide the necessary working and living utilities within the US-ODC Spaces, as it does for the Facility, such as heating and cooling, electric power, and water.
- 9.4. The MOD intends to provide the use of the US-ODC spaces free of charge.
- 9.5. The MOD intends to provide, free of charge, the four (4) parking spaces for US-ODC vehicles designated in the Facility's parking lot.
- 9.6. The US-ODC personnel are authorized to utilize the existing dining and snack bar facilities in the same manner as MOD personnel, i.e. at their own expense and at the same prices.

SECTION 10 SECURITY

- 10.1. The MOD intends to provide external and internal security to the Facility and is responsible for access control to the Facility, including the vetting, badging, and entrance / exit gates.
- 10.2. The US-ODC personnel should have access to the Facility and the US-ODC spaces without escort, including through, to, and from the entrance / exit gates. Visitors and guests of the US-ODC are to be escorted by the US-ODC personnel. US-ODC guests may require Montenegrin escorts, as determined by the MOD, when visiting other areas within the Facility.
- 10.3. MOD intends to provide US-ODC personnel with any necessary keys and electronic badges that allow personnel access to the Facility. US-ODC personnel should respect the same building access rules as MOD personnel.
- 10.4. The US-ODC personnel should respect the established rules within the Facility, to include plans for emergency procedures or evacuation.

SECTION 11
LIABILITIES AND DAMAGE COMPENSATION

11.1. All claims will be handled in accordance with Article X of the Status Agreement.

SECTION 12
DISPUTES

12.1. Disputes between the Participants should be mutually resolved through designated points of contact. In the event of an unresolved dispute, the matter should be jointly settled by the Montenegrin MOD General Director of the Directorate for Defense Policy and the US-ODC Chief. If they are not able to resolve the dispute it may be elevated to the Montenegrin Minister of Defense and the U.S. European Command in coordination with the U.S. Ambassador to Montenegro.

12.2. Any dispute that may arise from interpretation or implementation of this MoU is not to be brought in front of a third party for a resolution, including any national or international court.

SECTION 13
MODIFICATIONS

13.1. This MoU may be modified at any time by mutual consent of the Participants. Each modification to any of the provisions will be added as an annex to this MoU.

SECTION 14
INTERPRETATION

14.1. This MoU is not an international agreement and does not give rise to any international legal rights or obligations.

14.2. This MoU has been drafted in English and Montenegrin, in the event of discrepancies in the translated text, the English text will prevail.

SECTION 15
DATE, DISCONTINUANCE, AND SIGNATURES

15.1 This MoU is to become operative on the day of signature by the last Participant.

15.2. The MoU is to remain operative unless discontinued. A Participant should endeavor to provide advance notice of its intent to discontinue the MOU. In the event that either Participant terminates this MoU, the Participants will continue consultation, in order to ensure equitable resolution of any outstanding concerns.

UNCLASSIFIED

15.3. This MoU is signed in two original copies in English and two original copies in Montenegrin. The US-ODC is to keep two copies (one English and one Montenegrin), and the MOD is to keep the other two copies of original.

Signature _____

Name and Surname _____

Date _____

FOR THE
MONTENEGRIN MINISTRY OF DEFENSE

Signature _____

Name and Surname _____

Date _____

FOR
THE UNITED STATES EUROPEAN COMMAND